

A Győri Ítéltábla dr.Ábrahám László ügyvéd képviselt I.r., II.r., III.r., kk. IV.r., kk. V.r. és VI.r. felpereseknek dr.Homonnai Bendegúz ügyvéd által képviselt alperes ellen (mely perbe alperes pernyertességének előmozdítása érdekében dr.Cseresnyés Zsolt ügyvéd -- által képviselt ... alperesi beavatkozóként perbe lépett) kártérítés megállapítása iránt a Tatabányai Törvényszék előtt folyamatba tett perében Tatabányán, 2016.évi január hó 5.napján 9.P.20.813/2012/171.szám alatt hozott ítélet ellen a felperes részéről 172.sorszám, az alperes részéről 174.sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és a III, IV.r. felpereseknek járó nem vagyoni kártérítés összegét fejenként 2.000.000 (kettőmillió) forintra, míg a felpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak járó elsőfokú perköltség összegét 350.000 (háromszázötvenezer) forintra felemeli.

Mellőzi az alperest 750.000 (hétszázötvenezer) forint elsőfokú eljárási illetékben marasztaló rendelkezést.

Ezt meghaladóan az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek - mint egyetemleges jogosultaknak - 150.000 (egyszázötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

A feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül nem vagyoni kártérítés címén fizessen meg az I-II. és VI.r. felpereseknek fejenként 2.000.000 forintot, míg a III-IV.r. felpereseknek fejenként 500.000 forintot, az V.r. felperesnek pedig 10.000.000 forintot. Ezt meghaladóan a felperesek keresetét elutasította. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek egyetemleges 250.000 forint perköltséget. Egyben kötelezte az alperest, hogy az illetékügyben eljáró hatóság külön felhívására fizessen meg az államnak 750.000 forint kereseti illetéket, míg a fennmaradó eljárási illeték az állam terhén marad.

Ítéletének tényállása szerint néhai "A" I.r. felperes élettársát, a II-VI.r. felperesek édesanyját 2010.október 12.napján magas vérnyomással szövődött 5.terhességének 40.gesztációs hetében a mentőszolgálat szállította az alperesi kórház szülészeti-nőgyógyászati osztályára. A vajúdási szakaszban néhait ellátó "B" alperesi munkavállaló több alkalommal megvizsgálta, ennek során rendellenességet sem az anyánál, sem pedig a magzatnál nem tapasztalt.

15 óra 45 perc tájában a kitolási folyamat megállt, a magzat feje a szülőcsatornában megrekedt, szívfrekvenciája csökkenésnek indult, ezért a szülést az alperes orvosa vákuum extrakcióval fejezte be. Ennek során 15 óra 50 perckor 4.200 g súllyal megszületett az V.r. felperes.

"A" a szülést követően hasi fájdalomról és szédülésről panaszkodott, ezért 16 óra körüli időben vérnyomást mértek, melynek során a szívverés ütemének szaporulatát és alacsony vérnyomásértéket állapítottak meg.

Az alperes szülészeti-nőgyógyászati osztályán az adott időszakban használt protokoll szerint aktívlepényi szak vezetés volt, amelynek megfelelően a néhait ellátó orvos közvetlenül a szülés után a méhlepény leválasztása érdekében 10 egység oxitocin injekciót adott.

Mivel a méhlepény a szülést követő fél órán belül nem született meg, ezért alperes 16 óra 20 perc idő körül a méhlepény műtéti leválasztásáról döntött. Értesítette az ügyeletet ellátó aneszteziológus orvost, aki a beteggel történt kapcsolat felvételt követően a néhait elaltatta és az alperest ellátó orvos 16 óra 30 perckor megkezdte a méhűri betapintást a méhlepény műtéti leválasztása céljából.

A betapintáskor néhai méhe elülső falának repedését észlelte, mely a méhfal teljes vastagságán áthatolt, a hasüregben jelentős vérzést okozott.

Ekkor az alperes a méh műtéti eltávolítását határozta el. A műtét megkezdésére 17 óra 01 perckor került sor.

17 óra 15 perckor szívmegállás következett be, az újraélesztési kísérletek eredménytelenek maradtak és a beteg 18 óra 10 perckor elhalálozott.

Rögzítette, hogy az alperes orvosának büntetőjogi felelősségét a ...i Járásbíróság 5.B.190/2012/15.sorszámú ítéletében, - amely a ...i Törvényszék 2.Bf.299/2013/9.sorszámú ítéletével emelkedett jogerőre - jogerősen megállapította.

Az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolása szerint az alperes megsértette az Eü.tv. 77.§./1/ és /3/ bekezdésében foglaltakat, mivel az ellátásban nem az elvárható gondossággal, valamint a szakmai és etikai szabályok, illetve irányelvek betartásával járt el.

A büntető ügyben beszerzett "C" által készített szakkonzulensi vélemény kiegészítésében megállapította, hogy aktív lepényi szak vezetése mellett amennyiben alperes szabályszerűen jár el, akkor 16 óra 35 perc helyett 16 óra 05-10 perc körül, tehát a ténylegesnél 25-30 perccel korábban állíthatta volna fel a méhrepedés gyanúját. Ezért jelentős idővesztés volt a vérző betenél.

A peres eljárásban kirendelt "D" igazságügyi orvosszakértő szakvéleményében szintén megállapítást nyert, hogy a néhai méhrepedése 2010. október 12. napján 15 óra 25 perc és 15 óra 45 perc között következett be. A szakértő a méhrepedés mint kórisme felállításától a hasfeltárási műtét kezdetéig 45 perces időt vett figyelembe, ami a kórisme potenciális életveszélyes jellegére, a vitális javallatú műtetre tekintettel adott esetben nem felelt meg az elvárható szakmai gondosságnak. Nyilatkozata szerint a vitális javallatú műtétek végzésére akreditált szolgáltató részéről elvárható lett volna a beteg azonnali, néhány percen belüli műtőbe szállítása és az ellátás megkezdése is.

Kiemelte, hogy a beszerzett szakértői vélemények szerint az alperest késedelem terheli a diagnózis felállításától a műtét megkezdéséig tartó idő tekintetében is, mely az alperes számára kedvezőbben megállapított 16 óra 30 percre figyelemmel bevett diagnózis időpontjához képest is késedelmesen került megkezdésre, fél órával később.

Ezért az alperes felelőssége fennáll az Eü.tv.77.§./3/ bekezdése alapján mivel nem az elvárható gondossággal járt el és mulasztása az életben maradás esélyét jelentősen csökkentette.

Nem vagyoni kártérítés:

A Ptk.339.§./1/ és /2/ bekezdése, illetve 351.§./1/ bekezdése alapján az alperest az I-VI.r. felperesek tekintetében nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint hozzátartozójuk elvesztésével sérült a teljes családban való éléshez fűződő joguk és a haláleset folytán fogyatkozást szenved lelki életük, személyiségük kibontakozása és fejlődése.

Az I.r. felperes és a néhai a halálesetet megelőzően már hosszabb ideje élettársi kapcsolatban éltek, közös háztartásban laktak, közös gyermeket terveztek, illetve vállaltak. A néhai halálát követően I.r. felperes nem csupán a közös gyermek gondozása, ápolása, hanem a néhai korábbi kapcsolatából származó gyermekei tekintetében is igyekezett a szülői feladatokat ellátni, a nagyobb gyermekek neveléséről gondoskodni. Az I.r.

felperesnél megállapítható, hogy társának elvesztése legalább a megfelelően működő házastársi kapcsolatban általánosan jelentkező hátrányokkal járt számára.

A II.r. felperes tekintetében értékelte, hogy fiatal felnőtt és saját életére történő felkészülést már megkezdte, önálló életet élt, így édesanyja elvesztése kisebb mértékű hátrányt okoz számára. A II.r. felperes édesanyja halálát követően a családi feladatokból kiveszi részét, édesanyja elvesztését amennyire lehet az V.r. felperes tekintetében pótolni igyekszik.

A III-IV.r. felperéseket édesanyjuk halála még kiskorú, de már a gyermekkorból kilépő egyéniségként érte. Ezen felperesek által tanúsított életvitel nem valószínűsíti megfelelő bizonyossággal, hogy amennyiben édesanyjuk halála nem következett volna be, akkor köztük és édesanyjuk között olyan szeretetteljes bizalmi és tartalmas kapcsolat maradt volna fenn, amely a magasabb összegű nem vagyoni kártérítés megfizetését indokolná.

Az V.r. felperesnél figyelemmel volt arra, hogy édesanyját a születése időpontjával együtt elveszítette. Az őt ért sérelmek, hiányok a szülést követő első perctől kezdve folyamatosan napról napra jelentkeznek. A kezdeti években inkább a gyermek testi szükségleteiről történő megfelelő gondoskodás, illetve a gyermek és az anya közti szeretetteljes kapcsolat hiányában. Később pedig az anyai törődés és a segítség elmaradásában, mellyel az édesanya gyermeke szellemi fejlődését, nevelését elősegíti, támogatja.

Nyilvánvaló, amennyiben egy gyermek születésekor olyan édesanyját veszít el, aki a nagyobb gyermekek gondozása, ápolása, nevelése során igazolta, hogy az ideális irányba mutató elkötelezettséggel, szeretettel, felelősséggel neveli gyermekeit, annak az elvesztése szükségképpen olyan életvezetési hátrányokkal, a teljes család nyújtotta tartalmas lelki élet megélésének alapvető akadályával jár, amelyek pénzbeli ellentételezéseként nem vagyoni kártérítés megállapítása indokolt.

Költségpótló, tartáspótló járadék:

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a járadékigény tekintetében a bizonyítási kötelezettség az I és V.r. felperest terhelte.

Ennek igazolására a felperesek a 146.sorszámú iratukhoz csatolták a környezetvizsgálati jegyzőkönyvet, majd ezt követően a további bizonyítás mellőzését és a rendelkezésre álló adatok alapján ítélet hozatalát kérték. Hivatkoztak az eljárás elhúzódására, amely a felperesek további sérelmét okozza.

A felperesek a 162.sorszámú iratukban úgy nyilatkoztak, hogy elsődlegesen a felperesi és az V.r. felperes élettársának életszerű nyilatkozata, valamint a 108.számú felperesi iratokhoz becsatolt igazolásokat kérték figyelembe venni.

Ugyanakkor kérték "E", "F", "G" és "H" tanúkénti meghallgatását.

A 162.sorszámú iratukhoz csatolták a hagyatékátadó végzés másolatát, valamint a III-IV.r. felperesek iskoláztatási támogatás megszüntetésére, és V.r. felperes halmozottan hátrányos helyzetére vonatkozó iratokat.

A 2015.november 26-án megtartott tárgyaláson a fenti négy tanú meghallgatása iránti indítványoktól elálltak. Bejelentették, hogy további bizonyítási indítványuk nincs, ítélet hozatalát kérték.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperesek a jövedelmi, vagyoni helyzetükre vonatkozó okirati bizonyítékokat nem szolgáltatottak, így az alperesi tagadással szemben nem állt rendelkezésre felperesek részéről olyan bizonyítási eszköz, amely az I. és V.r. felperes tekintetében a járadékigényt, illetve annakösszagszerűségét megalapozná. Ezért ezt elutasította.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperesek, illetve az alperes fellebbezést nyújtott be.

Az I., II., III., IV. és VI.r. felperesek kérték az elsőfokú ítélet megváltoztatását akként, hogy az ítélet tábla az I.r. felperes részére nem vagyoni kártérítés címén 6.000.000 forintot, a II., III., IV. és VI.r. felpereseknek fejenként 4.000.000 forintot és ezen összegek után 2010.október 12.napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát állapítsa meg.

Az I.r. felperes 2010.október 12.napjától kezdődően havi 70.000 forint költségpótló járadék, míg az V.r. felperes tekintetében ugyanezen időponttól havi 140.000 forint tartáspótló járadék megítélését kérte.

Igényt tartottak a felmerült első- és másodfokú perköltség megfizetésére is.

Jogalap:

Fellebbezésük indokolása szerint az alperes kártérítési felelősségének a jogalapja nem lehet vitás, hiszen a ...i Járásbíróság az 5.B.190/2012/15.számú ítéletében az alperesi kórház alkalmazottjának a bűnösségét megállapította, amelyet ai Törvényszék lényegében helybenhagyott azzal, hogy a kiszabott pénzbüntetés összegét leszállította.

A jogerős büntető ítélet megállapította, hogy az alperesi kórház alkalmazottjának szakmai szabályszegése két irányú: diagnosztikus, mivel későn ismerte fel a méhrepedést, és terápiás, mivel az azonnali műtétet nem kezdte el, az idővesztés kedvezőtlenül

befolyásolta a sértett állapotát, ez meghatározó volt a beteg életben maradása szempontjából.

Az alperes orvosa a sértettnél 16 óra 31 perckor diagnosztizálta a méhrepedést, amely esetben a szakma szabályai szerint szükséges lett volna a sérülés azonnali ellátása, a legrövidebb időn belül a műtét megkezdése és egyidejű shock ellenes kezelés, valamint a véralkotórészek és az alvadási faktorok pótlása. Mindezeket figyelembe véve a méhrepedés felismerését követően a vádlott az azonnali műtét megkezdésére vonatkozó szakmai szabályt is megszegte.

Hangsúlyozták, nincs jogszabályi akadálya annak, hogy a polgári perben a büntető eljárásban beszerzett szakértői véleményeket a bíróság a polgári per anyagává tegye, de természetesen figyelemmel kell lenni arra, hogy a polgárjogi felelősség szabályai a büntetőjogi felelősség szabályaitól eltérnek.

Kiemelték, nem lehet vitássá tenni azt, hogy néhai "A" halála az alperes által nyújtott egészségügyi ellátás közben és mulasztása miatt következett be.

Sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság olyan alperesi magatartást is vizsgálat tárgyává tett, amelyre a felperesek nem hivatkoztak. E körben széleskörű bizonyítási eljárást folytatott le arra hivatkozással, hogy az eljáró bíró orvosi képzettséggel is rendelkezik.

Nem vagyoni kártérítés:

A nem vagyoni kártérítési igény tekintetében hangsúlyozták, hogy az élettárs és a gyermekek által érvényesített hozzátartozói igényt azért kell alaposnak elismerni, mert a teljes családban élés védett joga sérült a felperesek esetében, az elhunyt nélkül kényszerülnek élni.

A II-VI.r. felperesek édesanyjukat veszítették el, amely eseménnyel sérült a családban éléshez fűződő személyiségi joguk. Megszűnt a lehetőség, hogy édesanyjukkal együtt, egymást segítve, kölcsönösen támogatva teljes családban élés védettsége mellett élhessenek.

Szülő elvesztése esetén figyelembe kell venni, hogy a család intézménye alkotmányos védelem alatt áll és a szülő elvesztése a felnőtt gyermekeket is akadályozhatja személyiségük teljes és zavartalan kiélésében, életminőségük alakulásában.

Álláspontjuk szerint a Pp.163.§./3/ bekezdése értelmében az immateriális hátrány nem pusztán tételes bizonyítékok, hanem a köztudomású tények alapján is megállapítható.

A családban domináns szerepet betöltő anya az állandóság, a biztonság és a stabilitás jelképe volt. Az elhunyt több éve harmonikus élettársi kapcsolatban élt az I.r. felperessel, és együtt nevelték az elhunyt korábbi házasságából származó gyermekeket, illetve

tervezték saját gyermek születését. Az elhunyt ellátta és átlagon felül gondját viselte családjának.

A serdülő gyermekek személyiség fejlődésének legkritikusabb, legsérülékenyebb időszakában veszítették el édesanyjukat. A gyermek, a serdülő felperesek naponta kénytelenek szembenézni azzal a ténnyel, hogy nincs mellettük az édesanya, akihez érzelmileg a legjobban kötődtek, akiben igazi támaszra találtak.

Kiemelten hivatkoztak arra, hogy a III. és IV.r. felperesek néhai édesanyjuk halálának időpontjában 13 és 15 évesek voltak, abban a kamaszkorban, amikor a legnagyobb szükség lett volna édesanyjukra. Így édesanyjuk halálát követő életvitel folyamán történő reakcióik, változásaik terhükre semmiképpen nem értékelhetők.

A fentiekre figyelemmel álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság kirívóan alacsony összegben állapította meg a nem vagyoni kártérítés összegét.

Az I. és az V.r. felperes járadékigénye:

Az I.r. felperes által a kért költségalapú járadék az élettárs, de elsődlegesen az élettárs gyermekei részére nyújtott, a károkozással kapcsolatos állapotváltozás következtében felmerülő többletköltségek pótlására szolgál.

Az V.r. felperes járadékigénye a Ptk.358.§-án alapul, amely szerint az elhalt személy által eltartottak részére igényelhető tartáspótló járadék, amely a szükségleteiknek az elhalálozás előtti életszínvonalon való kiegészítését biztosítja.

E körben részletesen előadták, hogy néhai "A" halálát követően az I.r., illetve a II-V.r. felperesek milyen összegű özvegyi nyugdíjban és árvaellátásban részesülnek.

Álláspontjuk szerint ezen igény megállapítására az eljárás megindulásától kezdődően rendelkezésre állnak mindazon körülmények, bizonyítékok amelyek alapján ez az igény megállapítható.

Kiemelték, hogy a kihallgatni kért tanúk meghallgatásáról - akiket az elsőfokú bíróság a 128.sorszámú jegyzőkönyvben már korábban meghallgatott - azért álltak el, mert bíztak abban, hogy az elsőfokú bíróság végre ítéletet fog hozni a régóta elhúzódó peres eljárásban.

Az alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felperesek keresetének a teljes elutasítását, valamint a felperesek perköltségben történő marasztalását kérte. Másodlagosan valamennyi felperes tekintetében a megítélt kártérítés mértékének jelentős csökkenését kérte.

Hivatkozott arra, hogy az alperes személyes illetékmentes, ezért az illetékfizetésre való kötelezésének teljes mellőzésére tartott igényt.

Fellebbezésének indokolása szerint "D" igazságügyi orvosszakértő szakvéleménye megkérdőjelezhetetlen. Ennek ellenére az elsőfokú bíróság orvosszakmai álláspontja nyíltan szembe megy a kirendelt szakértő véleményével.

Kiemelte, hogy a szakértői válasz felülbírálata szakmai alapon csak másik szakértői vélemény alapján helyénvaló és elfogadható, a szakértői álláspontok ütköztetésével.

Vitatta, hogy un. aktív lepényi szak vezetése történt.

Hangsúlyozta, sem a műtéti leírás, sem a szülésznő által vezetett észlelőlap, illetve ápolási lap nem tartalmaz utalást arra, hogy 1-2 ampulla oxitocin injekció beadása megtörtént volna. Így a felperes állításával ellentétben nem aktív lepényi szak vezetéséről van szó.

Az esetben, ha a lepényi szak aktív vezetése valósult meg, akkor is téves az ítéleti álláspont. Az orvosszakértő abból indult ki, hogy a tankönyv adatok szerint a szülést követő 5-20 perc alatt szükséges a méhlepény leválásának megtörténte, ami ezt követően megvalósul, az már késedelem. "I" által szerkesztett Szüléset-nőgyógyászati protokoll 309.oldala szerint az átlagos időtartam 5-20 perc. Az átlagos időtartam viszont a perbeli esetben lehet kevesebb mint 5 perc, és lehet több is mint 20 perc.

Kiemelten hivatkozott arra, hogy a büntető eljárásban keletkezett igazságügyi szakvélemények kivétel nélkül ebből a téves és valótlan állításból indultak ki.

Hangsúlyozta, hogy a perben beszerzett igazságügyi szakértői vélemény alperes mellett foglalt állást. "D" szakértő egyértelműen nyilatkozott, hogy alperes részéről semmiféle késedelem nem állapítható meg.

Ezt követően részletesen levezette, hogy a kórisme felállításától a műtét megkezdéséig 26 perc telt el. Mindezen tények és a szakértői vélemény szakmai válaszai alapján késedelem vagy mulasztás nem állapítható meg az alperes részéről. A szakértő is úgy nyilatkozott, hogy 30 percen belül késedelemről nem beszélhetünk.

A perben kirendelt szakértő megállapította a vérkészítményekkel, a transzfúzióval, vérpótlással és egyéb a vérhez kapcsolódó kérdésekkel összefüggésben az alperest semmiféle felelősség nem terheli. Ezek a cselekmények nincsenek ok-okozati összefüggésben a néhai halálával.

Kiemelte, hogy a műtét megkezdéséig a feltétlenül szükséges szervezési intézkedések, illetőleg szakmailag indokolt, nem mellőzhető szakmai előkészületek pedig megtörténtek.

Vitatta az elsőfokú bíróság azon állítását, hogy a kórház nem tett eleget a minimum feltételeknek, mert két orvosnak kellett volna ügyelnie. Ez szintén nem felel meg a mai magyar viszonyoknak és jogszabályoknak.

Az I. és az V.r. felperes által érvényesített járadék tekintetében az elsőfokú elutasító ítéleti rendelkezés helybenhagyását kérte annak helyes indokai alapján.

Nincs adat arra vonatkozóan, hogy néhai "A" elhalálozásának időpontjában milyen jövedelmekkel rendelkezett és mennyiben járult hozzá a család költségeihez. A felpereseknél környezettanulmány nem készült, és a felperesi nyilatkozatok önmagukban nem képezhetik ítélet alapját egyik igény tekintetében sem.

Kiemelte, hogy a járadék megítélésének sem ténybeli, sem jogszabályi alapja nincs.

Hangsúlyozta, hogy az alperesi kórház illetékmentes, ezért az elsőfokú bíróság jogszabálysértően kötelezte az alperest a kereseti illeték túlnyomó részének a megfizetésére.

A 2016.október 13.napján megtartott fellebbezési tárgyaláson a tanács elnökének kérdésére az I.r. felperes személyesen előadta, hogy a néhaival 2004.áprilisától éltek élettársi kapcsolatban. Elhunyt élettársa egy takarító cégnél dolgozott bejelentett munkakörben, úgy emlékszik, hogy ez a "J" Kft. volt. Azt nem tudja, hogy ez a cég van-e még. Havonta 90.000-100.000 forintot keresett. Ezt a munkát egészen a veszélyeztetett terhessége előtti időszakig folytatta. Az állapota miatt táppénzre került.

Ő élettársa halála előtt a "K" Kft.-nél dolgozott gépkezelőként. A jövedelme 140.000 forint körül volt, napi 12 órában dolgozott. Ezt a munkát az V.r. felperes megszületése és a haláleset miatt abbahagyta. Ez a kft. 2-3 éve megszűnt.

Ezen nyilatkozat után az ítéletábra végzésében felhívta az I. és V.r. felperesek képviselőjét, hogy járadékigényük tekintetében igazolja néhai "A" és az I.r. felperes jövedelmét a 2010.október 12-én bekövetkezett halálesetet megelőzően. Adja elő az I.r. felperes, hogy a költségpótló járadék iránti igényét milyen tényekre alapozza és jelentse be ezen tényekre vonatkozó bizonyítékait. Ugyanezen körülmények tekintetében nyilatkozzon az V.r. felperes tartáspótló járadékával kapcsolatban is.

Az ítéletábra figyelmeztette az I. és V.r. felperest, ha 15 napon belül a fenti felhívásnak nem tesz eleget, úgy az ítéletábra a Pp.141.§./6/ bekezdése alapján a rendelkezésre álló adatok alapján dönt (Pf.4.sz.jegyzőkönyv 3-4.oldal).

Az I. és V.r. felperesek a Pf.6.sorszámú iratukban előadták és igazolták, hogy néhai "A"-nak a biztosítással járó jogviszony kezdete 2008.január 15., míg a megszűnése 2010.október 12. A "J" Kft. igazolása szerint néhai "A"-nak 2010.januártól októberig terjedő időszakra a bruttó nyugdíjjárulék alapja összesen 113.829 forint volt.

A "K" Kft. tb és járulékfizetésre vonatkozó igazolása szerint az I.r. felperes munkaviszonya 2000.márciustól 2008.november 3.napjáig állt fenn. Az I.r. felperes csatolta a "K" Kft.-vel 2009.május 4.napján megkötött munkaszerződését amely szerint gépkezelő munkakörben 610 ft/órabérért alkalmazták. A ...Regionális Munkaügyi Központ által kiadott igazolás a 2009.évi kifizetésekről, valamint a 2010.március 8-án kelt kifizetői igazolás a 2009.évi

személyi jövedelemadó bevalláshoz. Ez alapján megállapítható, hogy az I.r. felperes bruttó álláskeresői járadékának összege 2009. évben 465.553 forint volt.

Az ítélet tábla ezen eljárási adatokkal az elsőfokú bíróság ítéletének tényállását egyben kiegészítette.

III-IV.r. felperesek fellebbezése kis részben alapos, míg az I., II. és a VI.r. felperesek és az alperes fellebbezése alaptalan.

Jogalap kérdése:

Az ítélet tábla az alperes fellebbezési érvelésére figyelemmel elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a felperesek keresetének a jogalapja fennáll-e. E körben az alperes arra hivatkozott, hogy részéről mulasztás, késedelem a beavatkozás során nem állapítható meg, és "A" ellátása során az Eü.tv.77.§-ában meghatározott elvárható gondossággal és a szakmai szabályok, irányelvek betartásával járt el. Hivatkozott a szakértő azon álláspontjára is, hogy 30 percen belül késedelemről nincs szó.

Az ítélet tábla tényként állapította meg, hogy a ...i Járásbíróság 5.B.190/2012/15.sorszámú ítéletében az alperes orvosának - "B" nek - a bűnösségét foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétségében megállapította és emiatt büntetést szabott ki vele szemben. A járásbíróság ítéletét ai Törvényszék 2.Bf.299/2013/9.sorszámú ítéletében annyiban változtatta meg, hogy a vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetés napi tételszámát, az így kiszabott pénzbüntetés összegét mérsékelte.

A jogerős büntető ítélet indokolása szerint a perbeli esetben aktív lepényi szak vezetése történt a kezelőorvos részéről. Ilyen esetben a kezelőorvos a magzat megszületésével egy időben 1-2 ampulla oxitocin injekciót ad a betegnek, amelynek hatására a méhlepény 2-4 percen belül leválik. Ha az alkalmazott gyógyszer hatására a méhlepény nem válik le, úgy legfeljebb 10 perc letelte után művi méhlepény leválasztást kell elvégezni. Az alperes orvosa közvetlenül a szülés után 10 egység oxitocint adott branülön át néhai "A"-nak, akinek a méhlepénye a gyógyszer hatására nem vált le. A szakma szabályait megtartva az orvosnak a művi méhlepény leválasztást legkésőbb 16 óra 5 perc, 16 óra 10 perckor meg kellett volna kezdenie. Ezzel szemben az alperes orvosa a méhlepény mesterséges leválasztásáról csupán 16 óra 20 perc körüli időben hozta meg a döntést és a lepény leválasztására is csak 16 óra 31 perckor került sor. Így a méhlepény leválasztás megkezdésével az alperes orvosa legkevesebb 20-25 percet késlekedett, amely mulasztás egy vérző betegnél mindenképpen jelentős időtényezőt jelent. Amennyiben a méhlepény leválasztás megkezdésére a szakmai szabály által előírt 10 perces várakozási időt betartotta volna, úgy a méhlepény elöbb került volna diagnosztizálásra, és a megfelelő terápia is elöbb kezdődhetett volna el.

Megállapította annak ellenére, hogy néhai "A" a méheltávolító műtét megkezdésére 16 óra 45 perckor már a műtőben volt, a műtetre előkészített állapotban a műtetre késedelmesen 17 óra 1 perckor került sor. A több mint 15 perces idővesztés pedig már jelentős késedelem egy vérző betegnél. A 16 óra 45 perc és a 17 óra 1 perc közötti időben a néhai semmilyen ellátásban nem részesült, mivel a műtetre már előkészítették, de a műtét ennek ellenére nem kezdődött meg, ez az időtartam a beteg elvesztése szempontjából meghatározó volt.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított tényállási szabályszegést annyiban pontosította, hogy megállapította az alperes orvosa terápiás szakmai szabályokat segezt meg. A terápiában megjelölt időpontokat nem kezdte el időben, így a diagnózis felállítására későn került sor, amely a sértett állapotát az életben maradás szempontjából befolyásolhatta.

A Pp.4.§./2/ bekezdése értelmében, ha jogerősen elbírált bűncselekmény vagyoni jogi következményei felől polgári perben kell határozni, a bíróság a határozatában nem állapíthatja meg, hogy az elítelt nem követte el a terhére rótt bűncselekményt.

A jogerős bírósági döntés esetén a polgári bíróságnak releváns, kauzális összefüggést kell keresni az orvos mulasztása és a bekövetkezett esemény, kár között. (BDT.2010. 2197.)

A Pp.4.§./1/ bekezdése szerint a polgári ügyben eljáró bíróságot a büntető bíróság jogerős ítéletében megállapított tényállás nem köti. Ugyanakkor az ítéletálla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás adatai, így a büntető ügyben beszerzett "C" igazságügyi orvosszakértő által készített alap- és kiegészítő szakvélemények, "D" igazságügyi orvosszakértő alap- és kiegészítő szakvéleményei, a kihallgatott tanúk vallomása és a büntető eljárás iratanyaga alapján megalapozottan jutott arra az álláspontra, hogy a perbeli esetben aktív lepényi szak vezetés történt, annak ellenére, hogy az orvosi dokumentáció nem tartalmaz adatot arra vonatkozóan, hogy az orvos az oxitocint beadta-e néhai "A"-nak vagy sem. Kiemeli az ítéletálla amennyiben az orvosi dokumentáció nem teljeskörű, illetve hiányos a bizonyítás nehézségei az alperest terhelik. A kimentés tekintetében neki kell igazolnia, hogy eljárása nem volt felróható.

E körben az ítéletálla döntő súllyal vette figyelembe azt a tényt, hogy maga az alperes orvosa "B" a közigazgatási eljárásban tanúkenti meghallgatása során is úgy nyilatkozott, a magzat megszületését követően aktív lepényi szak vezetés volt. „A pulzusszaporulatot az intravénás oxitocinnak tulajdonítottuk, amit a magzat megszületésekor adnak.” Ezt támasztja alá "L", "M", "N" és "O" büntető ügyben kihallgatott tanúk vallomása is.

Ugyanakkor "C" 2012.április 14.napján kelt a büntető eljárásban beterjesztett szakvéleménye szerint tényként állapítható meg, hogy a lepényi szakot aktívan vezették. Ez esetben pedig a szakma szabálya rövidebb várakozási időt, maximum 20 percet enged meg, és ez után orvosi beavatkozás szükséges. Ugyanakkor kiemeli, hogy a lepényleválás

átlagos időtartama 5-10 perc. Ez az időszak nem a lepényleválásra, hanem a lepényi szakra van megállapítva, mely két folyamatra osztható: a lepény leválására és annak megszületésére. Kiemelte, hogy a szülés leírásában 25 perc szerepelt, ez a magzat megszületésétől (15 óra 55 perc) a lepény leválasztás elkezdéséig (16 óra 15 perc) terjedő időtartamot foglalta magában. Az esetben pedig ha a lepényleválasztás valójában 16 óra 35 perckor történt, akkor a lepényi szak 45 perc, ami mindenképpen több mint ami a lepényi szak ad ki, vagy konzervatív kezelésére meghatározott.

Az elsőfokú bíróság által beszerzett "D" igazságügyi orvosszakértő által készített 65.sorszámú igazságügyi alapszakértői szakvélemény szerint az alperes által nyújtott egészségügyi ellátás esetében a kórisme felállításától a hasfeltárási műtét elkezdéséig eltelt 45 perces idő tekintettel a kórisme potenciális életveszélyes jellegére, egy vitális javallatú műtét esetében nem felel meg a szakmai elvárható gondosságnak.

A vitális javallatú műtétek végzésére akreditált szolgáltató részéről elvárható lett volna a beteg azonnali, néhány percen belüli műtőbe szállítása és az ellátás megkezdése is.

A 81.sorszám alatti kiegészítő igazságügyi szakértői szakvéleményében a szakértő megállapította, hogy az A/16. alatt csatolt kórlaphoz rögzített műtéti leírás (KBA azonosító: ..., esetszám azonosító: ...) szerint 16 óra 15 perckor történt a lepényleválasztás, melynek során a méh mellső falán folytonossághiány került elismerésre. Ugyanez az időpont olvasható a beteg zárójelentésében is.

Így az ítélet tábla a fentiek alapján bizonyítottanak ítélte az alperes mulasztását mivel a kórisme felállításától a hasüregi műtét megkezdésével késedelmeskedett, ez pedig az elvárható gondosság hiányát jelenti.

Az ítélet tábla a fentiek alapján nem fogadta el az alperes azon álláspontját, hogy a kórisme felállításától a műtét megkezdéséig 26 perc telt el.

A 26 perc vonatkozásában nem vitásan "D" igazságügyi orvosszakértő a 81.sorszámú kiegészítő szakvéleményében úgy nyilatkozott, hogy ez esetben késlekedés nem véleményezhető. Ezen időintervallumot azonban a fentebb részletezett eljárás adatai nem támasztották alá.

Ezért az ítélet tábla az alperes kártérítési felelősségét az Eü.tv.77.§./3/ bek., a Ptk.318.§./1/ bek., 339.§./1/ bek. és 348.§./1/ bek. alapján megállapította.

Nem vagyoni kártérítés:

Az I-IV. és VI.r. felperesek a részükre megállapított kártérítés összegének felemelését és annak megítélését, míg az alperes a kártérítés mellőzését, illetve annak lényeges csökkentését kérte mindegyik felperes tekintetében.

Az ítéltábla a kártérítés körében a felperesek fellebbezését a III és IV.r. felperesek tekintetében részben alaposnak ítélte, míg a többi felperes és az alperes fellebbezése alaptalan.

A 34/1992/VI.1./AB. határozat szerint a pénzbeli kártérítésnek a nem vagyoni kárnál az a funkciója, hogy az elszenvedett sérelem hozzávetőleges kiegyensúlyozásából olyan vagyoni szolgáltatás nyújtásával gondoskodjék, amely az elszenvedett sérelemért kb.egyenértékű, másnemű előnyt nyújt.

A nem vagyoni kártérítés összegét a bíróságok az eset konkrét sajátosságainak a károsult személyi körülményeinek alapulvételével határozzák meg.

Helyes az elsőfokú bíróság azon álláspontja, hogy a felperesek nem vagyoni kárigényét a r.Ptk.355.§./1/ és /4/ bekezdésében foglalt rendelkezései alapján kell elbírálni.

E szerint kártérítés címén olyan kárpótlást kell megítélni, amely a károsultat ért nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges. Nem vagyoni kár esetén a jogellenesség alapja az, hogy a törvény védelme alatt álló Ptk.75.§./1/ bekezdése személyhez fűződő jogok sérelmet szenvednek. A család intézménye alkotmányos védelem alatt áll és valamely szülő halálát kiváltó káresemény folytán a család integritása szenved sérelmet. Sérül a hozzátartozók azon joga, hogy családon belüli szerepüknek megfelelően teljes családban élhessenek, megsérül a családban éléshez fűződő alapvető személyiségi joguk. Így a jogellenesség alapja a teljes családban éléshez fűződő személyiségi jognak a megsértése.

Az ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az I., a II és az V.r. felperesek tekintetében a halálesemény következtében őket ért sérelem súlyát és mértékét, valamint a hátrányos jogkövetkezményeket helyesen állapította meg, ezzel az ítéltábla is teljes egészében egyetértett, azt megismételni nem kívánja.

Az elsőfokú bíróság a VI.r. felperes részére nem vagyoni kártérítés címén szintén 2.000.000 forintot állapított meg, ennek indokolása azonban elmaradt.

Az ítéltábla álláspontja szerint a VI.r. felperest - mint önálló családban élő felnőttet - szintén hátrányosan érintette édesanyja halála, életvitele elnehezülését okozta. Édesanyja halála miatt a legfiatalabb testvérét az V.r. felperes gondozásában és ellátásában teljes mértékben, napi rendszerességgel, aktívan részt vett. Testvérét fiatalabb anyaként gondozta. Ez nyilvánvalóan többletfeladatot és többlet felelősséget, terhet jelent a VI.r. felperes számára. Ugyanakkor pszichésen is megterhelő, hiszen fenntartja azt az állapotot, hogy testvérét pótananyaként, édesanyjuk helyett éppen neki kell ellátnia, gondoznia és megadnia azt a szeretet és törődést, amit a ...nek édesanyjától kellene kapnia. A VI.r. felperes pedig édesanyja halála miatt a gyermeknevelésben semmiféle segítségre nem számíthat.

Az ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az I-II, az V-VI.r. felperesek tekintetében a nem vagyoni kártérítés összegét az ítélethozatal idején fennállt ár- és értékviszonyokkal, a korabeli, hasonló káresemények kapcsán kialakult ítélkezési gyakorlatnak megfelelően állapította meg. Így annak felemelésére, illetve leszállítására az ítéltábla jogi lehetőséget nem látott.

Az ítéltábla a III-IV.r. felperesek tekintetében részben osztotta a felperesek fellebbezési érvelését.

Tényként állapítható meg, hogy néhai "A" halálakor a III. és IV.r. felperesek 13 és 15 évesek voltak, abban a kamasz korban, amikor a legnagyobb szükségük lett volna édesanyjukra. Ezt igazolja I.rendű felperes neve tanúvallomása is, amely szerint a „... nagyon anyás volt, ő volt a leganyásabb”. Ezért lett vele több gond édesanyja halála után. Így édesanyjuk halálát követően életvitelükben történő negatív változás terükre nem vehető figyelembe. Az ítéltábla megítélése szerint az elsőfokú ítélet 34.pontjában a III-IV.r. felperesek tekintetében a 2.bekezdés 6.sorától tett elsőfokú bírói megállapítás hipotézisen alapul, azt semmilyen eljárási adat nem támasztja alá. Ezért az ítéltábla az indokolás ezen részét mellőzi.

A III-IV.r. felperesek javára fejenként megállapított 500.000 forint nem vagyoni kártérítés az ítéltábla álláspontja szerint nem tükrözi a káresemény időpontjában még kiskorú felpereseket ért hátrány súlyát, édesanyjuk elvesztését. A IV.r. felperes tekintetében a beszerzett igazságügyi pszichológiai szakértői szakvélemény is megállapította, hogy a pánikbetegsége, magas vérnyomása összefüggésbe hozható édesanyja elvesztésével, de ez az állapota utólag már rendeződött.

Egységes a bírói gyakorlat abban is, hogy a személyhez fűződő jog sérelme és az ezzel összefüggő, kiegyenlítésre szoruló hátrány fennáll, függetlenül attól, hogy nem bizonyított orvosi kezelést igénylő pszichés elváltozás.

Az ítéltábla mindezen körülményeket értékelve és mérlegelve a III. és IV.r. felperesek tekintetében a nem vagyoni kártérítés összegét az ítélethozatalkori ár- és értékviszonyok alapján fejenként 2.000.000 forintra felemelte.

Járadék igény:

Nem alapos az I.r. felperes 70.000 forint költségpótló járadékra, illetve az V.r. felperes havi 140.000 forint tartáspótló járadékra vonatkozó fellebbezése sem.

A Ptk.355.§./3/ bekezdése kimondja, kártérítésként járadékot is meg lehet állapítani. Rendszerint járadékot kell megállapítani akkor, ha kártérítés a károsultnak vagy vele

szemben tartásra jogosult hozzátartozójának tartását, illetőleg tartásának kiegészítését igazolt szolgálni.

A Ptk.358.§./1/ bekezdése szerint a baleset következtében meghalt személy által eltartottak olyan összegű tartáspótló járadékot igényelhetnek, amely szükségletei - a tényleges napi, illetőleg az elvárhatóan elérhető keresetüket - jövedelmüket is figyelembe véve a baleset előtti életszínvonalon való kielégítését biztosítja.

A bírói gyakorlat a járadék két formáját ismeri: a költségalapú járadékot, amely a károkozással kapcsolatos állapotváltozással együtt járó többletköltség fedezésére szolgál (pl. gyógytorna, közlekedési költség, stb...) valamint a jövedelempótló járadékot, amely a károkozás folytán kieső jövedelem pótlását biztosítja.

A költségalapú járadékot az okozott kár jellegére figyelemmel a károkozás folytán felmerülő többletköltségek számbavételével kell megállapítani.

Mindkét járadékigény tekintetében az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a jogalap és az összegaszerűség bizonyítása a Pp.164.§./1/ bekezdése alapján az I. illetve az V.r. felperest terhelte.

Az elsőfokú eljárásban az I.r. felperes a költségpótló járadék tekintetében részletes nyilatkozatot nem tett, tehát konkrétan nem jelölte meg, hogy az általa igényelt havi 70.000 forint milyen tételekből tevődik össze és konkrétan milyen költségek merültek fel néhai "A" elhalálozásával összefüggésben.

A másodfokú eljárásban az ítéletábra a Pf.4.sorszámú jegyzőkönyvében foglalt tájékoztatásra figyelemmel a Pf.6.sorszámú beadványában csak általános nyilatkozatot tett, melyben szintén nem kerültek megjelölésre az egyes költségek, illetve azok összegaszerűsége.

Néhai "A" kereső tevékenységének kiesésével a felperesi családban felmerülő, és a kiskorúak megfelelő neveléséhez mindenképpen szükséges jövedelemről tesz említést. A költségpótló járadék azonban nem jövedelemfüggő, hanem a károkozás folytán indokoltan felmerülő szükséges költségek megtérítését jelenti. Az ezzel kapcsolatos bizonyítási kötelezettségének az I.r. felperes nem tett eleget, ezért az elsőfokú bíróság a járadékigényt megalapozottan utasította el.

Az V.r. alperes által igényelt havi 140.000 forint jövedelempótló járadék tekintetében nem került csatolásra és igazolásra, hogy néhai "A"-nak a halálesetét megelőzően mennyi volt a jövedelme. Kizárólag szóbeli nyilatkozat hangzott el, hogy havi 90.000-100.000 forint. Ez az összeg azonban még valószínűsítésre sem került, mivel 2009.évre vonatkozóan a felperesek semmilyen igazolást nem csatoltak. 2010.évre pedig a "J" Kft. részéről 2010.október 21.napján kelt igazolás szerint 2010.januártól októberig terjedő időszakra a bruttó

jövedelme 113.829 forint volt. Az elsőfokú eljárásban tanúként meghallgatott "F" és "E" érdektelen tanúk sem tudtak hitelt érdemlően nyilatkozni a család halálesetet megelőző jövedelmi és vagyoni viszonyaira. Mindketten azt adták elő, hogy a tragédia előtt az I.r. felperes és a néhai is munkaviszonyban állt, a minimálbér fölött kerestek, de pontos jövedelmi viszonyaikat nem ismerték. Az I.r. felperes testvére "H" tanúkénti meghallgatása során elmondta, hogy a család korábban átlag színvonalon élt, a jövedelmük kettőjüknek kb. havi 200.000 forint volt. Ekkor mindkettőjüknek volt munkaviszonya. "A" halálát követően a család anyagi nehézségekkel küzdött, ezért ő és felesége is természetben és anyagilag is segítették őket. Tudomása szerint az önkormányzattól támogatást is kapott a család. Szerinte az életkörülményük a korábbi színvonalat nem éri el. (128.jkv. 5.oldal)

"G" érdektelen tanú elmondta, hogy „Édesanyjuk halála után rosszabbul élnek. Ezt az étkezés, ruházódásuk kapcsán észleltek alapján mondom. Ezt abból gondolom, hogy korábban többször volt hús ételük is, mint most."

A hozzátartozók járadékigénye tekintetében a kár összegének kiszámítása úgy történik, hogy a bíróság megállapítja az elhunyt keresetének összegét, és ebből meghatározza azt a részt, amely az eltartásra jogosult személyt megilleti. Ez utóbbi számbavételekor figyelemmel kell lenni arra is, hogy a hozzátartozó rendelkezik-e saját jövedelemmel, illetőleg a körülményekre figyelemmel az elhunyt keresetéből milyen összegre tarthat igényt.

Megállapítható, hogy az V.r. felperes sem tett eleget a Pp.164.§./1/ bekezdése alapján őt terhelő bizonyítási kötelezettségének, mivel a perben nem tudta azt hitelt érdemlően bizonyítani, hogy az elhunynak milyen összegű keresete volt. A tanúk által általánosságban megtett nyilatkozat a keresetkiesés összegének bizonyítására nem alkalmas, figyelemmel arra is, hogy a 2010.évre csatolt igazolás szerint a néhai csak minimális összegű jövedelemmel rendelkezett.

Az V.r. felperes a perben kizárólag a néhai halálát követően kapott ellátások összegét igazolta. Ez azonban önmagában nem alkalmas arra, hogy ezen összegből a bíróság az elhunyt keresetkiesésének összegét ítéleti bizonyossággal megállapítsa.

Ugyanakkor egyértelmű a bírói gyakorlat, hogy a hozzátartozó nem igényelhet járadékot, ha azt részben vagy egészben az elhunyt után járó társadalombiztosítási ellátás fedezi. Az I.r. felperes mint élettárs pedig nem jogosult tartáspótló járadékra, mert az életközösség megszakadása esetén sem igényelhetett volna tartást a volt élettársától (BH.1983/195.).

Ezért az elsőfokú bíróság jogszerűen utasította el az V.r. felperes tartáspótló járadék iránti igényét is.

Egyéb kérdések:

A felperesek keresetükben arra hivatkoztak, hogy a jogerős büntető ítélet szerint az alperes alkalmazottjának szakmai szabályszegése diagnosztikus, mivel későn ismerte fel a méhrepedést és terápiát, mivel az azonnali műtétet nem kezdte el. Az idővesztés kedvezőtlenül befolyásolta a sértett állapotát és ez meghatározó volt a beteg életben maradása szempontjából. A szakmai szabályok betartása esetén néhainak nagyobb esélye lett volna az életben maradásra, így sérült az Eü.tv.77.§./3/ bekezdésében rögzített elvárható gondosság elve.

A fenti kereseti kérelemre figyelemmel az ítélet tábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság szükségtelenül vizsgálta a kereseti kérelemmel össze nem függő kérdésköröket, így a vérkészítmények rendelkezésre állását, a rövid idő alatt melegítés nélkül beadott vörösvértest koncentrátumokkal kapcsolatos kérdéskört, az ultrahang vizsgálat elvégzésének időigényességét és, hogy az alperes nem tett kísérletet a hasüreg felé történő jelentős vérzés korábbi diagnosztizálása érdekében. Ezért az ítélet tábla az ítélet indokolás 14-15.pontjában foglaltakat mellőzi.

Az ítélet tábla álláspontja szerint súlyosan jogszabálysértően járt el az elsőfokú bíróság, amikor "D" szakértői szakvéleményét - saját szakértelmére hivatkozással - másik szakvélemény beszerzése nélkül felülbírált.

E vonatkozásban a Pp.177.§./1/ bekezdése kimondja, ha a perben jelentős tény, vagy egyéb körülmény megállapításához vagy megítéléséhez olyan különleges szakértelem szükséges, amellyel a bíróság nem rendelkezik, a bíróság szakértőt rendel ki.

Az elsőfokú bíróság a perben kirendelte "D" igazságügyi orvosszakértőt, tehát úgy ítélte meg, hogy ő nem rendelkezik olyan különleges szakértelemmel, amely alapján el tudná bírálni, hogy az alperes eljárása megfelelt-e a szakma szabályainak, illetve az elvárható gondosságnak.

Az esetben, ha az elsőfokú bíróság a beszerzett szakvéleménnyel nem értett egyet, úgy a Pp.182.§./3/ bekezdése értelmében a szakértő köteles a bíróság felhívására szükséges felvilágosítást megadni. Ha erre írásban nem kerülhet sor, akkor a felmerülő kétségeket elsődlegesen a szakértő meghallgatása útján szükséges tisztázni. Ha ezt követően is kétség merül fel, akkor a bíróság a már hivatkozott Pp.182.§./3/ bekezdése értelmében a fél erre irányuló indítványa alapján más szakértőt rendelhet ki.

Az elsőfokú eljárás adatai alapján tényként állapítható meg, hogy az elsőfokú ítélet 14. és 15.pontjában meghatározott kérdések tekintetében a peres felek nem kérték a beszerzett szakértői szakvélemény kiegészítését, illetve más szakértő kirendelését. Ezért az elsőfokú bíróság hivatalból nem bírálhatta volna felül ezen kérdéskörökben "D" igazságügyi

orvosszakértő szakvéleményében foglaltakat. Ezen eljárása sérti a Pp.182.§./3/ bekezdésében foglaltakat.

Mindezen indokok alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§./2/ bekezdése alapján részben megváltoztatta.

A részbeni megváltoztatás kihatással volt az elsőfokú perköltség összegére is, ezért azt az ítéltábla a Pp.81.§./1/ bekezdése alapján - a pernyertesség, illetve pervesztesség arányának megfelelően - felemelte.

Az alperes az Itv.5.§./1/ bekezdés c./pontja alapján személyes illetékmentes, ezért az ítéltábla mellőzte a felperesek személyes költségmentessége folytán feljegyzett elsőfokú eljárási illetékben történő marasztalását.

Az ítéltábla a Pp.81.§./1/ bekezdése szerint - a pernyertesség és pervesztesség arányának megfelelően - kötelezte az alperest a felmerült másodfokú perköltség megfizetésére.

A feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket a felperesek személyes költségmentessége folytán a 6/1986/VI.26./IM. rendelet 13.§./1/ bekezdése és 14.§-a szerint az állam viseli.

Az alperes személyes illetékmentes, így a feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket a már felhívott IM.rendelet 14.§-a szerint az állam viseli.

Győr, 2016.évi november hó 10.napján

Dr.Havasiné dr.Orbán Mária sk.
a tanács elnöke

Dr.Vass Mária sk.
előadó bíró

Dr.Szalay Róbert sk.
bíró